

Literacki Sopot wita!

Gwiazdy literatury polskiej i rosyjskiej, nominowani do NIKE, cenieni reportażyści, dramatopisarze i twórcy komiksów – w tym roku w Sopocie będzie można spotkać m.in. Mariusza Szczygła, Aleksandrę Marininę, Władimira Sorokina i Sylwię Chutnik. Program festiwalu został stworzony z myślą zarówno o tych, którzy szukają przyjemnej rozrywki, jak i tych, którzy lubią spotkania z literaturą ambitną. O nudzie nie ma mowy. Zaczynamy trzecią edycję festiwalu Literacki Sopot!

„Przez cztery dni Sopot będzie żył literaturą. Spotkania, warsztaty, debaty, czytanie dramatów, dyskusje, pokazy filmowe, koncert, targi książki – o sukcesie Literackiego Sopotu od początku decydował mocny program. W tym roku będzie dużo się działo, a i lista gości to gratka dla miłośników dobrej książki” – zachęca Joanna Cichocka-Guła, Wiceprezydent Sopotu. Wystarczy wymienić takie nazwiska jak Aleksandra Marinina, Iwan Wyrpajew, Małgorzata Rejmer, Patrycja Pustkowiak, Jacek Hugo-Bader, Sylwia Chutnik, Anda Rottenberg, Ignacy Karłowicz czy Łukasz Orbitowski. A to tylko początek, bo do Sopotu przyjedzie w sumie kilkudziesięciu pisarzy, autorów, publicystów i dziennikarzy z Polski i z Europy.

Made in Russia

Każda edycja festiwalu miała swój temat przewodni. Dwa lata temu był nim reportaż, rok temu literatura skandynawska, w tym roku jest nim literatura rosyjska. Kontrowersyjny wybór? Nie dla tych, którzy cenią wartościową dyskusję i pragną dowiedzieć się więcej o kulturze sąsiada, nawet w tak niespokojnych czasach geopolitycznej zawieruchy. Zwłaszcza, że autorzy, którzy pojawiają się w Sopocie, w większości stoją w opozycji do władzy w Moskwie. Zarówno Sorokin, *enfant terrible* rosyjskiej literatury, jak i Iwan Wyrpajew, *enfant terrible* rosyjskiego teatru, mieli na pieńku z władzami z powodu swojej twórczości. Walerij Panuszkin, autor znakomitej książki o nowych dysydentach, regularnie uczestniczy w antyputinowskich wiecach i bezlitośnie krytykuje putinowskie rządy. Jelena Czyżowa, szefowa petersburskiego PEN Clubu, była z kolei w grupie wpływowych intelektualistów, którzy podpisali list wyrażający sprzeciw wobec aneksji Krymu. Zarówno z nimi, jak i polskimi specjalistami od tematyki rosyjskiej, m.in. Wacławem Radziwinowiczem, Markiem Radziwonem i Adamem Michnikiem będzie można podyskutować o współczesnej Rosji i aktualnej sytuacji na Ukrainie. Kto zechce odetchnąć chwilę po poważnych debatach, powinien koniecznie wybrać się na spotkanie z królową rosyjskiego kryminału, Aleksandrą Marininą oraz z Jarosławą Pulinowicz, wschodzącą gwiazdą dramtopisarstwa, na projekcję któregoś z czterech wymienionych filmów rosyjskich, czy na koncert Grupy Wschód. Dla tych, którzy lubią spacerować, polecamy wycieczkę inspirowaną opowiadaniem Antoniego Czechowa. Nie przegapcie tych wydarzeń – to jedna z niewielu okazji, by zapoznać się z mniej znanym obliczem rosyjskiej kultury.

Co nowego?

Program Literackiego Sopotu z roku na rok ewoluuje, a wiele jego punktów jest modyfikowanych i rozwijanych. Tak jest choćby w przypadku spotkań poświęconych książce historycznej. W tym roku porozmawiać będzie można z Weroniką Grzebalską, autorką ważnej książki *Płec powstania*, Anną K. Kłys, autorką książki *Brudne serca* oraz Włodzimierzem Kalickim o jego książce *Powrót do Sulejówka*. Wszystkie spotkania w tym cyklu odbędą się w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. J. Wybickiego. Atrakcyjnie zapowiadają się także spotkania prowadzone przez Michała Nogasia w cyklu *Kulturalna Plaża Trójki*. Obok dziennikarza zasiądą m.in. Jacek Hugo-Bader, biografka Tove Jansson – Boel Westin, Sylwia Chutnik i Mariusz Szczygieł. Mocnym punktem tegorocznego festiwalu są niezmiennie spotkania z osobami nominowanymi do nagrody NIKE. W Zatoce Sztuki będzie można posłuchać Małgorzaty Rejmer, Patrycji Pustkowiak, Łukasza Orbitowskiego i Ignacego Karłowicza.

Dla dzieci i seniorów

Literacki Sopot to festiwal dla miłośników książek w każdym wieku. Atrakcją dla najmłodszych uczestników i ich rodziców są specjalne warsztaty, które nie tylko rozwijają pasję czytania, ale i pomagają zmierzyć się z trudnymi tematami. W tym roku porozmawiamy m.in. o gender, dorastaniu i odmienności. Z kolei dla seniorów przygotowaliśmy specjalny warsztat o zakładaniu bloga i poruszaniu się w wirtualnej rzeczywistości. Poprowadzi go znana gdańska poetka, Barbara Piórkowska oraz Sylwester Gałuszko.

Szczegółowy program całego festiwalu znajdziecie Państwo na stronie www.literackisopot.pl

A my aż do niedzieli będziemy Państwu towarzyszyć, starając się przybliżyć wszystkie spotkania, twórców i ich twórczość. Zapraszamy na festiwal Literacki Sopot!

Od Redakcji

Trzymają Państwo w rękach pierwszy z trzech numerów gazety festiwalowej „Literacka”. To projekt wyjątkowy, ponieważ tworzony jest w całości przez studentki, które na czas trwania festiwalu zmieniły się w dziennikarski zespół do literackich zadań specjalnych. Wszystkie uczestniczki projektu zostały wyróżnione w drodze konkursu. Zależało nam, by na łamach „Literackiej” pojawiły się teksty młodych ludzi, którzy na książki i ich autorów spojrzą okiem pokolenia dzisiejszych 20-latków. Specjalnie dla Państwa Małgorzata Całka, Klaudia Gawor, Klaudia Konieczna, Ita Skwarczyńska i Dominika Stańkowska wzięły pod lupę tegorocznych gości, tworząc barwne portrety i przybliżając ich twórczość. Codziennie na stronie festiwalu znajdziecie Państwo także relacje ze spotkań i rozmowy z autorami. Dziennikarki „Literackiej” będą trzymały rękę na pulsie, stając się Państwa przewodniczkami po Literackim Sopocie.

Jacek Hugo-Bader: zachwyca i oburza

Uznawany jest za jednego z najlepszych polskich reportażyistów i specjalistę od Rosji. Zastąpił tym, że kajakiem przepłynął Bajkał, samotnie przejechał Syberię starym łożyskiem, pół Azji przejechał na rowerze. Swoimi reportażami zachwyca, zadziwia, ale też wzbudza kontrowersje. Jaki naprawdę jest Jacek Hugo-Bader?

„W Rosji można mnie zrzucić ze spadochronem w dowolnym miejscu i o pierwszym człowieku, którego spotkam, mógłbym zrobić reportaż” – mówił w jednym z wywiadów Jacek Hugo-Bader. To krótkie stwierdzenie ujawnia prawdę o istocie jego pisania: to docieranie do przestrzeni, których nikt jeszcze nie zdążył odkryć, przekazywanie historii, które nie zostały dotąd opowiedziane. Hugo-Badera cechuje pokora wobec słuchacza: to jemu daje możliwość opowiedzenia swojej historii.

Hugo-Bader lubi obserwować życie z każdej możliwej perspektywy – to upodobanie widoczne jest chociażby w różnorodności zadań i prac, jakie wykonywał. Z jego bogatego CV wynika, że pracował m.in. jako nauczyciel, socjoterapeuta w poradni małżeńskiej, sprzedawca w sklepie spożywczym, ładowacz na kolei, a nawet wagowy w punkcie skupu trzody chlewniej. Zauważyć można pewien związek między motywacjami do podejmowania różnorodnych zadań a wyborem tematów reportażu: w końcu Hugo-Bader domaga się wyzwania, pragnie odkrywać to, co nieodkryte, chce poznawać świat jako ktoś inny, przebrany, zamaskowany. Może w tym należy upatrywać przyczynę postanowienia, by udawać bezdomnego pijacka w centrum Moskwy, co zostało później opisane w *Białej gorączce*?

Swoją najstojniejszą książkę – *Białą gorączkę* – poświęcił samotnej wyprawie starym rosyjskim łożyskiem po Syberii. Zrezygnował z luksusowego, terenowego auta, którym początkowo chciał wybrać się w podróż, aby nie stracić wiarygodności w oczach miejscowej ludności i łatwiej pozyskać ich zaufanie. Hugo-Bader jest typem reportera zafascynowanego peryferiami; uważa, że duszy Rosji należy szukać na jej obrzeżach, że bliżej prawdy znajdują się ci tkwiący poza centrum geograficznym, społecznym czy kulturowym. Biała gorączka była nominowana do Nagrody Literackiej Gdynia 2010, została uhonorowana Bursztynowym Motylem, a także zdobyła tytuł Książki Roku, przyznawany przez słuchaczy Programu III Polskiego Radia. Hugo-Bader jest dwukrotnym laureatem nagrody Grand Press i Nagrody im. Kazimierza Dziewanowskiego za publikacje o problemach i wydarzeniach międzynarodowych. Był nominowany do Nagrody Literackiej NIKE i Nagrody im. Beaty Pawlak. Dwukrotnie uhonorowany został nagrodą Grand Press (1999, 2003).

Najnowsza książka Jacka Hugo-Badera *Długi film o miłości. Powrót na Broad Peak* wzbudziła spore kontrowersje oraz stała się przyczyną krytyki autora. Ta publikacja stanowi relację z wyprawy po ciała dwóch himalaistów, którzy zginęli podczas zimowej ekspedycji na Broad Peak. Alpinisci, którym Hugo-Bader towarzyszył w wyprawie poszukiwawczej, zarzucili reportażyście manipulację i kłamstwo. Zastrzeżenia wobec książki zgłaszała także rodzina jednego z zaginionych alpinistów. Co więcej, pojawił się zarzut, że *Długi film o miłości...* jest plagiatem. Oburzenie wywołało także przyznanie się do zamieszczenia w książce wymyślonych dialogów, co według konserwatywnych zwolenników literatury faktu nie powinno mieć miejsca w tego typu publikacji.

Hugo-Bader zachwyca świetnym warsztatem, wiecznym zadziwieniem otaczającą rzeczywistością, niebanalnym podejściem do tematu. Jednak jak przystało na mistrza nie brakuje mu cech, które nie znajdują akceptacji – może irytować pewną nonszalancją wobec ustalonych przez zwyczaj i tradycję zasad pisania, może niepokoić potrzebą ujmowania znaczenia prawdzie.

Reportaże Hugo-Badera warte są czytania – wszelkie kontrowersje mogą dodatkowo podsycać apetyt czytelników, którzy będą chcieli zweryfikować, czy krytyka książki jest słuszna.

» Spotkanie z Jackiem Hugo-Baderem odbędzie się w czwartek o godz. 14:30 w ramach cyklu „Kulturalna Plaża Trójki”; rozmowę poprowadzi Michał Nogaś, dziennikarz Programu III Polskiego Radia.

Klaudia Gawor

Underground po rosyjsku

Grupa Wschód tworzona przez aktorów zafascynowanych kulturą i twórczością artystów pochodzących z Rosji podczas pierwszego dnia festiwalu wykona utwory muzyków rosyjskiej sceny undergroundowej.

Z twórczością takich zespołów jak 5NIZZA czy LENINGRAD polscy słuchacze mieli możliwość zapoznać się dotychczas głównie dzięki dokonaniom znanego polskiego barda – Jacka Kaczmarskiego. Grupa Wschód podąża jego śladem. Ten młody zespół stara się przybliżyć dorobek artystyczny innych, mniej w Polsce znanych wykonawców rosyjskich, którzy na scenie debiutowali w okresie pierestrojki. Na warsztat wzięli utwory m.in. grup AUKCYON, KINO, NOL' i AKWARIUM. Koncert będzie utrzymany w klimacie rosyjskich kwartirników (posiadówek).

» 21.08. (czwartek), godz. 21:30, miejsce: Klub Sfinks 700 (Al. Franciszka Mamuszki 1). Wstęp na podstawie bezpłatnego zaproszenia dostępnego w Punkcie Informacyjnym Festiwalu.

Ita Skwarczyńska

Jacek Hugo-Bader_fot. Tymoteusz Lekler

Kafka dla zaawansowanych

Sukces komiksu *Kafka for beginners* zachęcił Davida Mairowitza do wydania kolejnej publikacji nawiązującej do twórczości autora *Procesu*. Tym razem Mairowitz dokonał adaptacji *Zamku* – niedokończony przez Kafkę powieści.

W czasach gdy dominują dyskusje na temat wyczerpywania się dostępnych form sztuki, pomysł adaptacji klasyki literackiej na potrzeby komiksu wydaje się być posunięciem genialnym. Sukces publikacji *Kafka for beginners* tylko to potwierdza. Znajduje potwierdzenie również to, że współczesna sztuka oraz tradycja są ze sobą sprzęgnięte, czerpią z siebie wzajemnie, dzięki czemu tworzą nową, niespotykaną dotąd jakość, czyli to, na co czekają czytelnicy.

Autorem scenariusza jest amerykański pisarz Dawid Mairowitz, który wydał wspomniany już komiks poświęcony twórczości Kafki. Ilustratorem komiksowego *Zamku* jest czeski rysownik Jaromir99. Jego zdecydowana, wyrazista kreska oraz ponura, utrzymana w czarno-białej stylistyce narracja stanowi harmonijne nawiązanie do kafkowskiego sposobu opowiadania – łączy się z pewnym poczuciem przygnębienia, lęku i osamotnienia. Poetyka obrazu w komiksie pozostaje więc w związku z klimatem kafkowskiego *Zamku*.

Czy teksty Kafki to dobry wybór na potrzeby komiksowej adaptacji? Komiks odbierany jest przez czytelników jako gatunek lekki, mało wymagający. Z kolei twórczość Kafki wymyka się jednoznacznym interpretacjom. Jak zatem pogodzić założenia komiksu i wymagającą twórczość Kafki? Mairowitz i Jaromir99 pokazują, że pozornie sprzeczne elementy świetnie do siebie pasują i czasem warto przekroczyć granice, które ustaliła tradycja literacka.

Komiksowa adaptacja powieści Kafki nasuwa pytanie o potrzebę istnienia takich intertekstualnych utworów. Z pewnością takie ujęcie twórczości Kafki jest atrakcyjne dla odbiorców, którzy zyskują nowe sposoby odczytania tradycji. Twórcy komiksu wchodzą w dialog z praskim autorem – pozornie znane powieści Kafki nabierają nowego znaczenia poprzez umieszczenie ich w nowym kontekście. Komiks stanowi więc formę pamięci o Kafce, jest hołdem oddanym praskiemu autorowi.

Premiera polskiego wydania komiksu nakładem wydawnictwa Centrala – Mądre Komiksy odbędzie się podczas Festiwalu Literacki Sopot.

» Z Davidem Mairowitzem będzie można spotkać się w czwartek, o godz. 20:00 w Klimatycznej Willi Bergera w Sopocie. Spotkanie poprowadzi Michał Nogaś.

Klaudia Gawor

Celne pytania i inteligentne prowokacje Władimira Sorokina

Bawi się formą, żongluje stylami, tnie słowem i razi ciętymi ripostami

– Władimir Sorokin, pisarz, grafik, autor licznych scenariuszy filmowych

i sztuk teatralnych to dziś jeden z głównych przedstawicieli rosyjskiego

postmodernizmu. Każda jego książka staje się wydarzeniem, a on sam

od lat szufladkowany bywa jako literacki skandalista. Czy słusznie?

Sorokin jest jednym z najbardziej znanych współczesnych pisarzy rosyjskich. Popularność przyniosły mu powieści *Uczta*, *Gołubowe sało*, czy *Dzień oprycznika*. Od lat budzi kontrowersje zarówno formą, jak i treścią swoich dzieł. Uznawany za jednego z czołowych przedstawicieli radzieckiego, a później rosyjskiego konceptualizmu, w Europie ceniony jest za odwagę oraz inteligentne prowokacje. W rodzinnym kraju zmagają się wciąż z łatką skandalisty. Kłopot z pisarzem mają szczególnie konserwatywni krytycy i politycy proputinowscy. Wszystko dlatego, że Sorokin uwielbia iść pod prąd.

Jego debiutancka powieść *Kolejka* (1983) od razu zwracała uwagę formą – cały tekst składa się jedynie z dialogów. Tytułowa kolejka jest tu nie tylko osią fabuły, ale także metaforą dla sytuacji panującej w dawnym ZSRR. Śledząc bohaterów stojących w kolejce, stajemy się uczestnikami akcji, ulegając wrażeniu, że czekamy na coś wspólnie z nimi. Opierając całą treść książki na kolejkowych rozmowach Rosjan, Sorokin dał nam szansę, by choć na chwilę zbliżyć się do nich, wejść w ich życie, posłuchać, czym żyją.

Władimir Sorokin fascynuje się Rosją współczesną i Rosją radziecką. Kolejne powieści to próba zgłębienia tego fenomenu. Zastanawiając się nad nim, zachęca także czytelnika do refleksji nad kondycją jego rodzinnego kraju. Każdy z utworów Sorokina to pewnego rodzaju eksperyment, gra z odbiorcą. Taki jest choćby *Dzień oprycznika* (2006). Pisarz przenosi czytelnika w rok 2027 do fantasmagorycznej krainy, leżącej w świecie, którym zawładnęły Chiny. Cały ten fantastyczny świat utkany przez Sorokina znów jest metaforą – im bardziej zagłębiamy się w lekturze, tym mocniej przekonujemy się, że mamy do czynienia z inteligentną satyrą, swobodnie interpretującą kształt obecnej Rosji. Na polską premierę wciąż czeka najbardziej kontrowersyjna powieść pisarza – *Gołubowe sało*. Gdy ukazała się w 1999 r. w Rosji przeszła prawie bez echa. Za jej późniejszy sukces odpowiedzialna stała się proputinowska organizacja młodzieżowa „Idący Razem”. W 2002 r. w Moskwie jej członkowie urządzili akcję sedesową, podczas której do makiety sedesu wrzucali nieprawomyślne ich zdaniem książki. *Gołubowe sało* było jedną z nich. Poszło o scenę seksu Klonów Stalina i Chruszczowa. Od tamtej pory Sorokin przestał być prowokatorem, a stał się wpływowym skandalistą.

Władimir Sorokin to nie tylko prowokacje i kontrowersje. Aby poznać inne oblicze pisarza, warto sięgnąć po *Zamiec*. To opowieść o bohaterach, którzy dążąc do postawionego sobie celu, nieustannie muszą pokonywać piętrzące się przed nimi przeszkody. Jeden z bohaterów powieści filozoficznie stwierdza: „Poruszać się pod wiatr, przewyciężać wszelkie trudności, wszystkie niedorzeczności i absurdalności, poruszać się prosto, niczego i nikogo się nie bojąc, iść i iść własną drogą, drogą własnego losu, iść nieugięcie, iść uparcie. W tym tkwi sens naszego życia”. Sorokin, prowadząc nas przez śnieżycę w realno-baśniowym świecie, jednocześnie stawia nam ważne pytania o sens egzystencji ludzkiej. Przez cały czas nie bojąc się mówić tego, co myśli i pobudzając wyobraźnię czytelnika, prowokuje go do stawiania pytań i szukania na nie odpowiedzi.

» Spotkanie z Władimirem Sorokinem odbędzie się w czwartek, o godz. 19:00 w Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie (Plac Zdrojowy 2). Rozmowę poprowadzą Agnieszka Lubomira Piotrowska i Justyna Sobolewska. Spotkanie będzie połączone z czytaniem *Podróży poślubnej* w reż. Romualda Krężyła.

Małgorzata Całka

Powstanki

Powstanie warszawskie zazwyczaj kojarzy się z mężczyznami. Powstanki, mimo że stanowiły około 22 proc. uczestników powstania, pojawiają się tylko w rolach drugoplanowych. To właśnie o nie upomina się Weronika Grzebalska w książce *Płeć powstania warszawskiego*.

Weronika Grzebalska jest doktorantką w Szkole Nauk Społecznych Polskiej Akademii Nauk i interesuje się historią feministyczną, genderowymi aspektami wojen i przemocy politycznej. Wstępem do napisania książki była praca magisterska poświęcona uczestnictwu kobiet w powstaniu warszawskim. *Płeć powstania warszawskiego*, która ukazała się w 2013 roku, jest próbą przywrócenia kobietom należnego miejsca w historii tego tragicznego wydarzenia. Grzebalska, opierając się na dokumentach historycznych i materiałach biograficznych, odtwarza losy konkretnych kobiet. Nie robi tego tylko po to, by uwzględnić kobiety na kartach historii, ale także, by zmienić myślenie, że powstanie to typowo męska sprawa.

» Spotkanie z autorką odbędzie się w budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej (ul. Obrońców Westerplatte 16) w czwartek, o godz. 15:00. Rozmowę poprowadzi literaturoznawczyni, Ewa Graczyk.

Dominika Stańkowska

Top 5

/Władimir Sorokin/

Kolejka (1983)

Tytułowa kolejka jest nie tylko osią fabuły, ale także metaforą dla sytuacji panującej w dawnym ZSRR. Śledząc bohaterów stojących w kolejce stajemy się uczestnikami akcji, ulegając wrażeniu, że czekamy na coś wspólnie z nimi.

Zamiec (2010)

Powieść drogi dziejąca się w realno-baśniowym świecie. Podczas walki ze śnieżycą bohaterowie książki zadają nam pytania o sens ludzkiego losu...

Dzień Oprycznika (2008)

Pisarz przenosi czytelnika w rok 2027 do fantasmagorycznej krainy, leżącej w świecie, którym zawładnęły Chiny. Inteligentna satyra, swobodnie interpretująca kształt obecnej Rosji. Powieść wywołała narodową debatę i stała się jedną z najpoczytniejszych książek Sorokina.

Cukrowy Kreml (2011)

Kontynuacja kontrowersyjnego *Dnia Oprycznika*. Mamy rok 2028, Rosja jest odgradzona od wszystkich sąsiadów wielkim Czerwonym Murem. Gdy kończą się zasoby gazu i ropy naftowej kraj staje na krawędzi kryzysu.

Cykl Światło i Lód:

Lód (2002)

Pierwsza część trylogii. Tajemnicza sekta urzędników polowania na ludzi o blond włosach i niebieskich oczach. Futurystyczna powieść nawiązująca do idei nadczłowieka Nietzschego, która staje się pretekstem do rozważań nad dobrem i złem.

Bro (2004)

Druga część trylogii opowiada o czasach poprzedzających wydarzenia, jakie mają miejsce w pierwszej części. Bohater powieści Aleksander Sniegiriow znajduje „lód” i odkrywa prawdę o swojej prawdziwej naturze. Staje się pierwszym wybrańcem i postanawia odnaleźć pozostałych.

23000 (2005)

Ostatnia część trylogii. Autor powraca w niej do wydarzeń dziejących się w pierwszej części cyklu. Uśpieni wybrańcy wkrótce się odnajdą. Na ich drodze stoją jedynie ludzie...

Małe jest piękne

O Książkach rozmawiać będzie para niecodzienna. Małgorzata Knap związana z Wydawnictwem a5 opowie o fizycznych aspektach powstawania książki, a Krzysztof Siwczyk zdradzi poetyckie tajemnice, jak życiem zapełnić te puste karty. Nie obędzie się też bez dyskusji nad stanem współczesnej literatury i wpływu wydawnictw na jej rozwój. Zapraszamy!

» Spotkanie odbędzie się w czwartek, o godz. 19:00 w Dworcu Sierakowskich. Rozmowę poprowadzi poeta, Tadeusz Dąbrowski.

Klaudia Konieczna

Czuje spojrzenie Jeleny Czyżowej

Kiedy w marcu 2014 r. grupa rosyjskich intelektualistów postanowiła stworzyć list sprzeciwiający się aneksji Krymu, Jelena Czyżowa była jedną z osób, które nie wahały się złożyć pod nim swojego podpisu. Wpływowa pisarka nie boi się bronić swoich przekonań. Już dziś będzie można z nią o tym porozmawiać podczas spotkania w Państwowej Galerii Sztuki.

Jelena Czyżowa to pięćdziesięciosiedmiolatek pisarka mieszkająca w Sankt Petersburgu. Jest osobą wyjątkowo aktywną, dyrektorem petersburskiego oddziału PEN Clubu, redaktorem naczelną międzynarodowego czasopisma „Wsiemirnoje Słowo” i tłumaczem.

W 2009 roku została laureatką rosyjskiego Bookera za swoją debiutancką powieść *Czas kobiet*, zdobywając serca milionów fanów nie tylko w Rosji, ale także na całym świecie. Opisała w niej losy pięciu kobiet, które, chociaż są zupełnie różne, łączy się, by razem znosić trudy życia.

Czyżowa często podejmuje temat roli kobiet i ich funkcjonowania we współczesnym świecie. Jej bohaterkom daleko jednak do zwykłych postaw feministycznych – nie żądają niczego, czego nie wymaga egzystencja na podstawowym poziomie. Próżno doszukiwać się u Czyżowej nawoływań bohaterek do walki o abstrakcyjne idee. One chcą jedynie zwykłej kromki chleba i bezpiecznego snu dla siebie i swoich bliskich. Mają szczerze i proste uczucia. Pragną być kochane i dzielić się swoją miłością z innymi.

Jelena Czyżowa jest autorką o czujnym spojrzeniu, podejmującą często trudne i wstydliwe tematy, ale jednocześnie nie tracącą wiary w ludzi. I to właśnie sprawia, że mimo wszystko zawsze stara się dostrzec coś dobrego w każdym człowieku.

» Spotkanie z Jeleną Czyżową odbędzie się w czwartek w Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie, godz. 16:30. Rozmowę poprowadzi Magdalena Grzebałkowska, pisarka i reporterka „Gazety Wyborczej”.

Klaudia Konieczna

Warsztaty dla dzieci i rodziców

Tradycyjnie już festiwal Literacki Sopot zaprasza wszystkie dzieci wraz z rodzicami na cykl interesujących warsztatów. W tym roku będzie można dowiedzieć się więcej m.in. o gender, dojrzewaniu i tolerancji.

W Muzeum Sopotu przy ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 8 w Sopocie, odbywać będą się Warsztaty rodzinne – Emocje od Z do A. Jest to cykl stworzony przez Miejski Teatr Miniatura w Gdańsku i Wydawnictwo EneDueRabe. Warsztaty mają pokazać, jak na podstawie wybranych książek można rozmawiać z dziećmi na tematy ważne dla ich rozwoju emocjonalnego. Książki, które będą czytane podczas warsztatów to: *Nussi i coś więcej* Marka Bieńczyka, *Król zwierząt* Małgorzaty Kur, *Niebieska niedźwiedzica* Joanny M. Chmielewskiej, *Niebezpieczna podróż* Tove Jansson. Ich treść stanie się podstawą do dyskusji nad problemami takimi jak dorastanie, gender, odmienność, nuda. Najpierw dorośli wraz z dziećmi uczestniczyć będą we wspólnym czytaniu wybranej książki, przygotowanej przez aktorów Teatru Miniatura. Następnie, równoległe odbywać się będą warsztaty dla dorosłych z psycholożką Joanną Trzaską oraz dla dzieci z pedagogką Anną Uzarczyk. Warsztaty będą rozpoczynały się codziennie o godz. 11:30.

Na warsztaty obowiązują zapisy: warsztaty@literackisopot.pl

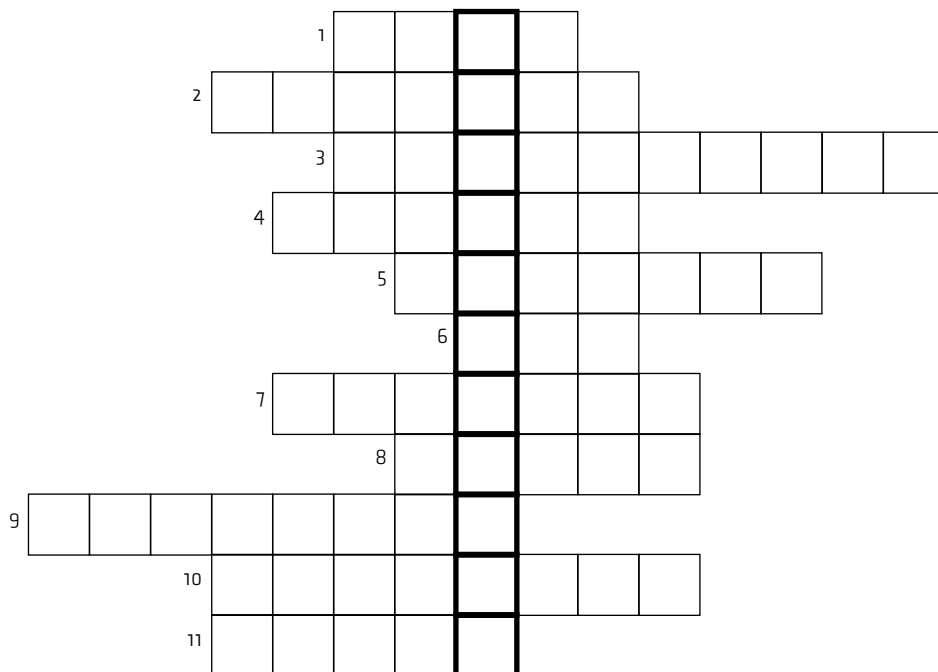
Z kolei w Parku Książki koło Zatoki Sztuki (al. Franciszka Mamuszki 14) odbędzie się czytanie rosyjskich baśni, któremu będą towarzyszyć warsztaty plastyczne: Warsztaty dla dzieci Księgarni Ambelucja. Ich pomysłodawczynią i prowadzącą jest Agata Półtorak oraz Warsztaty dla dzieci Elżbiety i Ewy Okroy. Podczas słuchania pięknych, rosyjskich baśni, dzieci będą wykonywać prace plastyczne z użyciem różnego rodzaju materiałów. W trakcie trwania warsztatów plastycznych dzieci stworzą duże, dekoracyjne litery, które będą wyznaczały poszczególne strefy w Letniej Czytelnicy Parku Książki podczas Literackiego Sopotu. Dzieci czeka również m.in. tworzenie recyklingowych matrioszek, wykonanie mini żaglówek z orzeszków, kurs rysowania kota według Sutiejewa, wspólne kolorowanie wielkiego koguta z kartonu oraz wiele innych wspaniałych atrakcji. Warsztaty startują o godz. 13:00.

Małgorzata Całka

Wstęp wolny. Szczegółowy harmonogram warsztatów znajduje się na stronie: www.literackisopot.pl

Krzyżówka dla młodych czytelników

1. „... i zając”
2. obowiązkowa do przeczytania w szkole
3. wypożyczalnia książek
4. historyjka obrazkowa
5. tekst napisany ręcznie
6. dawny władca Rosji
7. znany rosyjski pisarz bajek dla dzieci
8. jeden z mieszkańców Doliny Muminków
9. część tekstu
10. przydatna przy czytaniu
11. „Gdzie kucharek, tam nie ma co jeść”

JUTRO NIE PRZEGAP:

Kulturalna Plaża Trójki: **Boel Westin**
Książka historyczna: **Włodzimierz Kalicki_MBP**
Nominowani do NIKE: **Patrycja Pustkowiak, Łukasz Orbitowski_Zatoka Sztuki**
Odcienie Rosji: **Walerij Paniuszkin_PGS**
Literacki filmowy: **Opowieści_PGS**

Varia: **Jerzy Czech_KluboKawiarnia 3 Siostry**
Dramat rosyjski: **Iwan Wyrpajew Pijani**
Czytanie i spotkanie z autorem_PGS
Małe jest piękne: **Dwie Siostry_Dworek Sierakowskich**
Literacki filmowy: **4_PGS**
peten program: **www.literackisopot.pl**